

ZÁPIS

ONLINE ŠKOLENIE V OBLASTI OCHRANY OVZDUŠIA – SEMINÁR I 24.10.2023

LIFE IP – Zlepšenie kvality ovzdušia

Dňa 24.10.2023 sa uskutočnil online seminár pre zástupcov samospráv k problematike nového zákona č. 146/2023 Z. z. o ochrane ovzdušia o zmene a doplnení niektorých zákonov. Seminára sa zúčastnilo 208 zástupcov mies a obcí, okresných úradov a odbornej verejnosti. Lektormi seminára boli odborní pracovníci MŽP SR z odboru ochrany ovzdušia. Na seminári odzneli nasledovné témy:

1. Prierez zákonom č. 146/2023 Z. z. o ochrane ovzdušia a o zmene a doplnení niektorých zákonov
2. Prierez zákonom č. 190/2023 Z. z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia

V rámci seminára prebehla diskusia, na ktorej odznelo množstvo otázok a odpovedí. Vybrané **otázky** (obec) a odpovede (MŽP SR):

1. **Predpokladajú sa zmeny v zákone o ovzduší po platnosti stavebného zákona (po 1.4.2024)?**

Hoci nový zákon o ochrane ovzdušia už ma zapracované niektoré ustanovenia s previazaním na nový stavebný zákon, žiaľ bude ešte potrebné upraviť niektoré ustanovenia aj s prepojením na vykonávacie vyhlášky, ktoré v čase tvorby neboli známe.

2. **Prevádzkovateľov zdroja, ktorých vo VZN oslobodíme od poplatkovej povinnosti podľa § 3 ods. 5, môžeme vo VZN hneď oslobodiť aj z oznamovacej povinnosti podľa § 4 ods. 5?**

Oznamovacia povinnosť je naviazaná na poplatkovú povinnosť. Ak je prevádzkovateľ oslobodený od poplatkovej povinnosti nemá zmysel, aby si plnil oznamovaciu povinnosť.

3. **Účinnosť zákona č. 190/2023 Z. z. je od 1.1.2024, t. z. že pri schválení nového VZN účinného od 1.1.2024, vyrubovanie poplatkov za rok 2023, oznámených prevádzkovateľom do 15.2.2024 pôjdeme už podľa sadzobníka v prílohe č. 3 ods. B?**

Toto tvrdenie je správne.

4. **Môže mesto všetkým tým, ktorým poplatok vyjde do 100 € rozhodnutie o zastavení nezasielať, ak si dá do VZN znenie "Mesto konanie zastaví, ak zistí, že poplatková povinnosť nevzniká; rozhodnutie o zastavení konania sa v takomto prípade iba vyznačí v spise a oznamovateľovi sa nezasiela"?**

VZN sa môže vydať na veci, ktoré sú ustanovené v právnom predpise. Je potrebné takéto rozhodnutie zasielať oznamovateľovi.

5. **Zo zákona o poplatkoch vyplýva, že z poplatkov sú vylúčené poplatky za použitie paliva zemný plyn. Tento zdroj paliva využíva 3/4 MZZ mesta. Ďalej z poplatkov za MZZ sa vylúčili poplatky do 100 €. Touto zmenou by prišla obec o 3/4 príjmov z poplatkov za MZZ. Vieme si ako obec nastaviť aj vyššie poplatky ako stanovuje zákon o poplatkoch, aby sme neprichádzali o príjem z poplatkov a z poplatkov nevylučovať poplatky do 100€?**

Zákon o poplatkom je ekonomickým nástrojom na znižovanie emisií zo zdrojov znečisťovania ovzdušia, nie je jej cieľom zabezpečiť príjmy rozpočtu obce.

6. Ako sa budú spoplatňovať malé zdroje znečisťovania ovzdušia, ktorých množstvo znečisťujúcich látok sa nedá určiť, resp. zmerať (napr. skládka odpadov), doteraz sme ich spoplatňovali paušálnou sumou, môžeme ich spoplatňovať paušálnou sumou aj po 1.1.2024?

Po 1.1.2024 nebude možné spoplatňovať tento zdroj znečisťovania ovzdušia.

7. Na základe novely zákona o ovzduší musí mať mesto vypracované aj nové VZN o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia? Čo všetko by malo byť uvedené vo VZN (okrem toho, že sa rušia poplatky na malý zdroj znečisťovania)?

Mesto nemusí mať schválené VZN o poplatkoch, je na rozhodnutí mesta či ho prijme. Príručka o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia, ktorej súčasťou je aj vzor VZN je zverejnená na webovom sídle ministerstva: <https://www.minzp.sk/ovzdusie/ochrana-ovzdusia/dokumenty/dokumenty.html>

- § 6 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov:

Vo veciach, v ktorých obec plní úlohy štátnej správy, môže vydávať nariadenie len na základe splnomocnenia zákonom a v jeho medziach. Také nariadenie nesmie byť v rozpore s ....

- § 1 ods. b) zákona č. 190/2023 Z. z.

Poplatok za znečisťovanie ovzdušia (ďalej len „poplatok“) platí .... prevádzkovateľ malého zdroja, ak to ustanoví obec vo všeobecne záväznom nariadení.

- § 3 ods. 1 zákona č. 190/2023 Z. z.

Poplatok za emisie z malého zdroja .... sa platí, ak to všeobecne záväzným nariadením ustanoví obec, na území ktorej je tento malý zdroj umiestnený.

- § 3 ods. 5 zákona č. 190/2023 Z. z.

Obec môže všeobecne záväzným nariadením oslobodiť od poplatkovej povinnosti ....

- § 4 ods. 5 zákona č. 190/2023 Z. z.

Prevádzkovateľ ..... oznámi príslušnej obci úplné a pravdivé údaje potrebné pre výpočet ..... spôsobom ustanoveným vo všeobecne záväznom nariadení obce.

8. V zákone sa píše, že poplatok za znečisťovanie ovzdušia....b) malého zdroja, AK TO USTANOVÍ OBEC VO VZN, dobre tomu rozumiem, že ak obec nestihne spracovať nové VZN do konca tohto roka, tak poplatky za znečisťovanie ovzdušia z malého zdroja znečisťovania nemôže obec vyberať?

Nikde nie je ustanovené, že VZN o poplatkoch musí byť prijaté do konca roka 2023. Ak obec chce vyberať poplatky za znečisťovanie ovzdušia, môže tak urobiť len na základe schváleného VZN obce. Ak obec stihne prijať VZN do napr. 15. januára 2024, musí nutne o tom informovať prevádzkovateľov malých zdrojov v jeho územnom obvode, pretože tak skráti čas na splnenie ich povinnosti.

9. Kto je povinný požiadať o súhlas pre VOC pokiaľ ide o stavebnú činnosť, stavebník (ten komu bola vydané stavebné búracie povolenie), alebo realizátor stavby (ten kto VOC fyzicky vykonáva).

Jedná sa o vybrané osobitné činnosti, na ktoré sa nevzťahujú povolenia podľa § 27 zákona o ochrane ovzdušia ani súhlasy podľa § 26 zákona o ochrane ovzdušia. Prevádzkovateľ má povinnosť podľa § 36

ods. 1 písm. a) zákona o ochrane ovzdušia oznámiť obci 14 dní vopred vykonávanie vybranej osobitnej činnosti v rozsahu ustanovenom vykonávacím predpisom (vyhláška MŽP SR č. 248/2023 Z. z.), že takúto činnosť bude vykonávať. Ak obec chce zistiť, či prevádzkovateľ koná v súlade s legislatívnymi požiadavkami, môže vykonať kontrolu. (§ 47 ods. 6 zákona o ochrane ovzdušia)

10. Na inom školení nám bolo povedané, že MŽP pripravuje aj vzory rozhodnutí OOO. Je možné, prosím, priblížiť, kedy by mohli byť dostupné?

Vzory budú dostupné v dohľadnej dobe, vzhľadom na pracovnú vyťaženosť, o čom budeme obce informovať.

11. Otázka k §27. Vydávam rozhodnutie podľa tohto § vtedy, ak sa jedna o právnické osoby a o domácnosti s tepelným príkonom nad 0,1 MW?

Povolenie sa vydáva len pre právnické osoby a FO - podnikateľov. Nie pre domácnosti – FO - nepodnikateľov

12. K zákazom podľa § 32 písm. c) znamená, že odpad zo zelene sa môže spaľovať v záhradách?

Zákon o ochrane nerieši spaľovanie odpadov zo záhrad, ten je riešený podľa zákona o odpadoch. Znenie zákona § 32 písm. d) spaľovať na otvorenom ohnisku a voľnom priestranstve akýkoľvek materiál okrem suchého rastlinného materiálu, ktorý nie je znečistený chemickými látkami, po splnení požiadaviek osobitného predpisu; 66) zákaz sa nevzťahuje na spaľovanie materiálu, ktorý je určený na eradikáciu)

13. Chápem správne, že z prílohy č. 3 zákona 190/2023 Z. z. vyplýva, že už sa nebudú platiť poplatky za MZ – zemný plyn, drevo, nafta, petrolej?

Poplatky sa netýkajú plyných a kvapalných palív, ale biomasy teda aj dreva áno.

14. Súhlas na trvalé užívanie MZZO podľa paragrafu 26 ods. 1 písm. c) má dve formy? Jednu ako záväzné stanovisko pre stavebný úrad, keď stavebný úrad koná a druhú formu ako rozhodnutie, keď stavebný úrad nekoná? Napríklad keď právnická osoba ide vymeniť starý kotol za nový, nepodlieha to stavebnému konaniu, tak mu vydáme povolenie MZZO rozhodnutím a na trvalé užívanie mu vydáme rozhodnutie podľa paragrafu 26 ods. 1 písm c.?

Tvrdenia obsiahnuté v otázke sú správne.

15. Pripravuje ministerstvo aj vzor VZN o poplatkovej povinnosti, koniec roka sa blíži, aby mestá a obce mohli vydať nové VZN.

Vzor VZN je uvedený v príručke k zákonu o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia : <https://www.minzp.sk/ovzdušie/ochrana-ovzdušia/dokumenty/dokumenty.html>

16. Kedy budú dostupné vzory na vydanie rozhodnutia o poplatku.

Spomínané vzory k rozhodnutiam o poplatkoch sa neplánujú.

17. Môže si obec určiť vo VZN vyšší poplatok ako je základný poplatok?

Zákon o poplatkoch neumožňuje obci stanoviť vyšší poplatok ako je stanovený v zákone.

18. Ako vie obec skontrolovať, či nám prevádzkovateľ MZ oznámi úplné informácie a použitých množstvách látok?

Skontrolovať to môže jedine tak, že obec fyzicky vykoná kontrolu u prevádzkovateľa. Kontrola spočíva v evidencii paliva, porovnať nákup s reálnou spotrebou.

19. Na školení s p. Ing Žiakom bolo uvedené, že poplatok prevádzkovateľa malého zdroja sa určuje paušálnou sumou do výšky 663,87 €, to ale nie je v novom zákone uvedené, ako to teda je ?

Toto ustanovenie platí do konca roku 2023, kedy je ešte platný starý zákon o poplatkoch. Od 1.1.2024 to už tak nebude, nadobudne účinnosť nový zákon o poplatkoch.

20. Keď sme mali všetkých poplatníkov, ktorí mali plynové kotle tak podľa nového zákona už poplatok nebudú platiť, musíme teda zrušiť VZN? Sme malá obec, doterajšie poplatky boli z 90 % zo znečisťovania zemným plynom. Môže sa obec rozhodnúť, že nebude mať prijaté VZN na poplatky za znečisťovanie? Je potrebné doterajšie VZN zrušiť uznesením?

VZN podľa starého zákona je nutné zrušiť. Nový zákon o poplatkoch vyžaduje schválenie nového VZN ale je na rozhodnutí obce, či k takému kroku pristúpi. Obec nemusí mať prijaté VZN o poplatkoch, ak sa tak rozhodne.

21. Za iné technologické zariadenia okrem tých uvedených v bodoch 4-6 ktoré sú MZZO sa už nebudú platiť poplatky?

Nie nebudú sa platiť už žiadne poplatky.

22. Poprosíme vysvetliť §7 ods.2 nesplnenie povinnosti podľa §4 ods.5

V prípade ak obec stanovila VZN poplatkovú povinnosť MZZO, vzniká pre prevádzkovateľov oznamovacia povinnosť. Ak prevádzkovateľ neoznámí alebo oznámí neúplné a nepravdivé údaje, obec na základe preverenia/vykonania kontroly sankcionuje porušenie povinnosti.

23. Je možné si vo VZN upraviť platenie poplatkov napr. v splátkach pri tých vyšších ?

Áno, je to možné.

24. Ako reagovať ak PO budú do 15.2. zasielať oznámenia o množstvách znečisťujúcich látok za rok 2023, ale obec VZN o poplatkoch neprijme?

Ak si obec nevydá VZN a obci budú prichádzať oznámenia od prevádzkovateľov do 15.2. Akou formou oznámí obec prevádzkovateľom, že už neplatia poplatky?

Nie je potreba na to reagovať zo strany obce. Obec môže informovať prevádzkovateľov, že im nevzniká poplatková povinnosť formou zverejnenia informácie na verejne prístupom mieste.